**2026–2027 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI ..... ORTAOKULU**

# 6. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ 2. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI

| Adı Soyadı | Sınıfı / No | Puan |
|---|---|---|
| | | |

Süre 40 dakikadır. Soruları dikkatle okuyunuz; cevaplarınızı ayrılan alanlara yazınız ve işlemlerinizi gösteriniz. Her sorunun puanı yanında yazılıdır. Başarılar!

**1.** Türkiye Selçuklu Devleti'nin ilk merkezi İznik'ti. Avrupa'dan gelen Haçlı orduları **I. Haçlı Seferi** sırasında İznik'i ele geçirdi. Bunun üzerine Türkiye Selçukluları merkezlerini Konya'ya taşıdı.

***a)*** Türkiye Selçuklularının merkezlerini Konya'ya taşımasının nedenini yazınız. **5 p**

***b)*** Haçlı Seferlerinin Anadolu'nun Türkleşmesi üzerindeki etkisini metne dayanarak yorumlayınız. **9 p**

**2.** Türkiye Selçukluları, Antalya ve Sinop limanlarını alarak Akdeniz ve Karadeniz'e ulaştı. Ticaret yolları üzerine belirli aralıklarla **kervansaraylar** yaptırdı. Kervansaraylarda tüccarlar ve hayvanları ücretsiz konaklıyor, yolda malı çalınan tüccarın zararı devlet tarafından karşılanıyordu. Kervansarayların çevresinde zamanla yeni yerleşim yerleri oluştu.

***a)*** Türkiye Selçuklularının ticareti geliştirmek için yaptığı iki uygulamayı yazınız. **6 p**

***b)*** Ticaretin gelişmesinin Anadolu'nun Türkleşmesine katkısını açıklayınız. **8 p**

**3.** Bir belediye, otobüs güzergâhını değiştirmeden önce internet üzerinden bir anket yaptı. Ankete katılanların çoğu yeni güzergâhın hastaneden geçmesini istedi. Yerel televizyonda yayımlanan bir programda da hastaneye ulaşımın zor olduğu dile getirildi. Belediye, güzergâhı hastaneden geçecek şekilde değiştirdi. **14 p**

Belediyenin kararını etkileyen iki unsuru belirleyiniz. Bu unsurların karar üzerindeki etkisini metindeki bilgilerle açıklayınız.

**4.** Bir ilçede iki mahalleyi birbirine bağlayacak bir köprü yapılması isteniyor. Mühendislerin hazırladığı raporda zeminin köprü için uygun olduğu belirtildi. Ancak belediyenin o yılki bütçesi köprünün yalnızca yarısını yapmaya yetiyor. **14 p**

Metinde karar alma sürecini etkileyen iki unsuru belirleyiniz. Belediyenin bu durumda nasıl bir karar alabileceğini gerekçesiyle yazınız.

**5.** Bir apartmanda üst kattaki komşu her gece geç saatlere kadar yüksek sesle müzik dinliyor. Alt kattaki Elif sınavlarına çalışamıyor, dedesi de uyuyamıyor. Üst kattaki komşu, "Kendi evimde istediğimi yaparım." diyor.

**a)** Bu durumda hangi haklar arasında çatışma olduğunu yazınız. **6 p**

**b)** Komşunun sözünü hak ve sorumluluk ilişkisi açısından değerlendiriniz. **9 p**

**6.** Devlet; okulların, hastanelerin, yolların yapılması ve güvenliğin sağlanması gibi hizmetlerin giderlerini büyük ölçüde vatandaşların ödediği vergilerle karşılar.

**a)** Vergi ödemenin hangi temel hakların korunmasına katkı sağladığını iki örnekle açıklayınız. **8 p**

**b)** Vatandaşların vergi ödeme sorumluluğunu yerine getirmemesinin toplumsal düzene etkisini yorumlayınız. **6 p**

**7.** Ahmet Bey dilekçesini artık internet üzerinden gönderiyor, hastane randevusunu da e-Devlet üzerinden alıyor. Komşusu Fatma Teyze'nin ise akıllı telefonu yok ve internet kullanmayı bilmiyor. Fatma Teyze randevu almak için torununun gelmesini beklemek zorunda kalıyor.

**a)** Dijital uygulamaların vatandaşlara sağladığı iki kolaylığı metinden yararlanarak yazınız. **6 p**

**b)** Fatma Teyze'nin yaşadığı durumu, vatandaşların haklarından eşit biçimde yararlanması açısından sorgulayınız ve bir çözüm öneriniz. **9 p**